

เมื่อรัฐบาลคิดจะปรับลดอัตราภาณินำเข้าสินค้าฟุ่มเฟือยลง จะเกิดผลกระทบต่ออย่างไร วันนี้เราลองมาพิจารณากันดูนะครับ “สินค้าฟุ่มเฟือย” หรือ “สินค้าไม่จำเป็น” โดยปกติแล้วมักจะเป็นสินค้าสำหรับกลุ่มผู้บริโภคที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี มีรายได้สูง และมีอำนาจซื้อสูงกว่าผู้บริโภคส่วนใหญ่โดยทั่วไป ลักษณะสำคัญของการบริโภคของผู้บริโภคกลุ่มนี้เมื่อเปรียบเทียบกับผู้บริโภคส่วนใหญ่โดยทั่วไปก็คือ...

ผู้บริโภคกลุ่มนี้มักจะเพิ่มปริมาณการบริโภคสูงขึ้นอย่างมาก เมื่อรายได้ของเขาเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย ดังนั้น ผู้บริโภคกลุ่มที่ชอบสินค้าฟุ่มเฟือยนี้ จึงมีความอ่อนไหวสูงมากต่อการเปลี่ยนแปลงรายได้ของเขา แต่ผู้บริโภคกลุ่มนี้กลับจะไม่ค่อยปรับเปลี่ยนปริมาณการบริโภคสักเท่าไร เมื่อราคาสินค้าเปลี่ยนแปลงไป นั่นคือไม่ว่าราคาสินค้าจะเพิ่มขึ้นหรือลดลงก็ตาม ผู้บริโภคกลุ่มนี้จะไม่ปรับเปลี่ยนปริมาณการบริโภคสินค้านั้นๆ เท่าไรนัก ดังนั้น ผู้บริโภคกลุ่มที่ชอบสินค้าฟุ่มเฟือยนี้ จึงไม่มีความอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงราคาสินค้า และความพึงพอใจในการบริโภคของผู้บริโภคกลุ่มที่ชอบสินค้าฟุ่มเฟือยนี้ จะมีความอ่อนไหวสูงมากต่อลักษณะบรรยากาศและสภาพแวดล้อม เช่น คุณภาพ ความแตกต่าง ความโดดเด่น ความหลากหลาย และความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว ฯลฯ ดังนั้น ความพึงพอใจในการช้อปปิ้งการช้อปปิ้งและกระเป๋าแบรนด์เนมในกรุงปารีสจะแตกต่างอย่างสิ้นเชิงกับการซื้อสินค้าประเภทเดียวกันในกรุงเทพฯ (นักช้อปปิ้งตัวยงคงรู้เหตุผลกันดี)

ลักษณะสำคัญต่างๆ ข้างต้นจึงมีอิทธิพลต่อผลที่จะตามมาจากการลดอัตราภาณินำเข้าสินค้าฟุ่มเฟือย **ประเด็นที่หนึ่ง** เนื่องจากรัฐบาลโดยกระทรวงการคลังคาดหวังไว้สูงมากกว่าการลดอัตราภาณินำเข้าสินค้าฟุ่มเฟือยจะช่วยกระตุ้น

การจับจ่ายใช้สอยของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่ชอบสินค้าฟุ่มเฟือยและจะช่วยเพิ่มรายรับจากการท่องเที่ยวให้ประเทศไทยได้ในที่สุด แต่ตามลักษณะที่กล่าวมาข้างต้น นักท่องเที่ยวที่ชอบบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือยนั้นจะไม่ปรับเปลี่ยนปริมาณการบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือยเท่าไรนัก แม้ว่าราคาสินค้าฟุ่มเฟือยจะถูกลงอันเนื่องมาจากอัตราภาณินำเข้าที่ลดลงก็ตาม การลดอัตราภาณินำเข้าสินค้าฟุ่มเฟือยจึงไม่ได้ช่วยกระตุ้นการจับจ่ายใช้สอยของนักท่องเที่ยวและไม่ได้ช่วยเพิ่มรายรับจากการท่องเที่ยว แต่กลับจะลดรายรับจากการท่องเที่ยวลงเสียด้วยซ้ำ เพราะรัฐบาลจะต้องสูญเสียรายได้จากการจัดเก็บภาณินำเข้าสินค้าฟุ่มเฟือยเหล่านั้นไป

ประเด็นที่สอง สิ่งที่จะกระตุ้นการจับจ่ายใช้สอยของนักท่องเที่ยวที่ชอบบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือยได้เป็นอย่างดีคือ รายได้ของเขาเองและลักษณะบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ดีต่อการบริโภค ในส่วนของรายได้ของนักท่องเที่ยวนั้นเราคงเข้าไปจัดการได้ลำบาก แต่สิ่งที่เราพอจะจัดการได้บ้างก็คือ การปรับเปลี่ยนบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้เป็นที่น่าพึงพอใจกับนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ ซึ่งแบ่งออกได้เป็นสองส่วนในส่วนที่เป็นบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะในวงกว้างนั้น รัฐบาลก็ต้องทำหน้าที่ดูแลเป็นอย่างดีอยู่แล้ว เช่น ความสะอาด สวัสดิภาพ ความปลอดภัย ความสะดวกในการเดินทางขนส่งในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ฯลฯ และในส่วนที่เป็นบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของภาคธุรกิจเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ซึ่งต้องปรับปรุงให้แข่งขันได้กับต่างประเทศ เช่น คุณภาพสินค้าและบริการที่ดี มีความแตกต่างโดดเด่น การประกันและบริการหลังการขายที่ดี การไม่หลอกลวงต้มตุ๋น การไม่

กับเศรษฐกิจ

พศ.ดร.อนันต์ วัฒนกุลธรร
คณ.พัฒนาการนิสิตรุ่งเรือง
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า)
www.econ.nida.ac.th; ontanan@yahoo.com

เอาไรต์เอาเปรียบผู้บริโภค การอำนวยความสะดวก แก่นักท่องเที่ยว

ประเด็นที่สาม ในการเดินทางท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวแต่ละครั้ง มักจะต้องบริโภค สินค้าและบริการที่หลากหลายประกอบกัน ดังนั้น ก่อนการเดินทางท่องเที่ยว นักท่องเที่ยว จะต้องประเมินองค์ประกอบต่างๆ ของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเลือกสถานที่ที่น่าพึงพอใจที่สุด สำหรับเขาที่จะเดินทางไปบริโภค ดังนั้น การเลือกแหล่งช้อปปิ้งของนักท่องเที่ยว จึงไม่ใช่ พิจารณาแต่เพียงสินค้าที่จะช้อปปิ้งเท่านั้น นักท่องเที่ยวยังพิจารณาไปถึงโรงแรมที่พัก อาหาร และเครื่องดื่ม การเดินทางขนส่ง แหล่งบันเทิง แหล่งนันทนาการ แหล่งวัฒนธรรมประเพณี แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ฯลฯ

ประเด็นทั้งหมดนี้มีความเกี่ยวเนื่องอย่างมาก กับการที่รัฐบาลคิดจะปรับลดอัตราภาษ้นำเข้า สินค้าฟุ่มเฟือยลง เพื่อมุ่งหวังให้ไทยเป็นศูนย์กลางของ "ช้อปปิ้งพาราไดซ์" แห่งใหม่แข่งกับ สิงคโปร์และฮ่องกง ตรงนี้ขอเรียกร้องให้รัฐบาลนำ จุดเด่น จุดด้อย ความหลากหลาย และความแตกต่างของแหล่งท่องเที่ยวของไทย ฮ่องกง และสิงคโปร์มาเปรียบเทียบกันและนำมาปรับใช้ ให้เป็นกลยุทธ์ในการแข่งขันจะดีกว่าการลดอัตรา ภาษ้นำเข้าสินค้าฟุ่มเฟือย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ ต่อนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่มเท่านั้น อีกทั้งยังจะไม่ได้ผลตามที่คาดหวังไว้ด้วย แถมยังต้องสูญเสีย รายได้จากภาษ้นำเข้าสินค้าฟุ่มเฟือย แต่ถึงแม้ ผลอาจจะไปตามที่รัฐบาลคาดหวังไว้ก็ตาม รายได้ของสินค้าฟุ่มเฟือยแบรนด์เนมต่างๆ ก็ ย่อมรั่วไหลออกนอกประเทศไทยอยู่ดี

ประเด็นสุดท้ายที่เกี่ยวข้อง มิงานวิจัยพบว่า ประเทศกำลังพัฒนาส่วนใหญ่ รวมทั้งไทยด้วย กลับมีการจัดเก็บภาษ้นำเข้านักท่องเที่ยวต่างชาติ น้อยกว่าประเทศที่พัฒนาแล้ว ถึงแม้ว่าแหล่ง

ท่องเที่ยวในประเทศกำลังพัฒนาจะมีความโดดเด่น แตกต่าง และไม่มีแหล่งท่องเที่ยวอื่นมา ทดแทนได้ง่าย และถึงแม้ว่านักท่องเที่ยวต่างชาติ จะไม่มีความอ่อนไหวต่อราคาก็ตาม ดังนั้น ประเทศกำลังพัฒนารวมทั้งประเทศไทย จึงมี ศักยภาพที่จะเพิ่มการจัดเก็บภาษ้นำเข้านักท่องเที่ยว ต่างชาติได้อีกมาก เพราะมูลค่าการเก็บภาษ้นำเข้า นักท่องเที่ยวต่างชาติยังอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าที่ควรจะเป็น เหตุผลสนับสนุนการจัดเก็บภาษ้นำเข้านักท่องเที่ยว ต่างชาติมีอยู่หลายประการ เช่น เมื่อยุทธศาสตร์ การท่องเที่ยวไทยมุ่งหวังที่ "คุณภาพ" มากกว่า "ปริมาณ" และมุ่งหวัง "รายรับ" จากการ ท่องเที่ยวมากกว่า "จำนวน" นักท่องเที่ยวแล้ว ภาษ้นำเข้านักท่องเที่ยวต่างชาติหากอยู่ในอัตราที่ เหมาะสมก็สามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการ คัดกรองนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มีคุณภาพได้ และ ส่วนใหญ่จะไม่มี ความอ่อนไหวต่อราคา

ในขณะที่นักท่องเที่ยวต่างชาติที่ไม่มีคุณภาพ (ซึ่งมักจะก่อปัญหาและเราไม่อยากจะมาเที่ยว เมืองไทย) และจะมีความอ่อนไหวต่อราคาสูง มาก ดังนั้น การเก็บภาษ้นำเข้านักท่องเที่ยวต่างชาติ ย่อมไม่กระทบการบริโภคของนักท่องเที่ยว ต่างชาติที่มีคุณภาพมากนัก แต่จะกระทบต่อ นักท่องเที่ยวต่างชาติที่ไม่มีคุณภาพ

ภาษ้นำเข้านักท่องเที่ยวต่างชาติยังเป็นแหล่งทุน สำคัญในการช่วยลดปัญหาผลกระทบทางลบ อันเนื่องมาจากกิจกรรมท่องเที่ยวต่างๆ ซึ่งอาจ จะทำลายทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และประเพณีอันดีงามของสังคม ไทย อีกทั้งยังเป็นแหล่งทุนสำหรับการกระจาย รายได้จากการท่องเที่ยวให้ไปสู่แหล่งท่องเที่ยว และครัวเรือนต่างๆ ได้ด้วย รัฐบาลจึงควรปรับ มุมมองเสียใหม่ โดยเริ่มต้นพิจารณาความเป็น ไปได้ในการจัดเก็บภาษ้นำเข้านักท่องเที่ยวต่างชาติ น่า จะดีกว่า ■